

ZPRÁVA O ČINNOSTI ČESKOSLOVENSKÉ BIOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI V ROCE 2001

Tak, jako v minulosti spočívalo těžiště odborné práce Československé biologické společnosti i v roce 2001 v činnosti odborných skupin. Některé složky společnosti pořádaly pravidelná setkání a odborné semináře, jiné se soustředily spíše na jednorázové akce většího rozsahu t.j. vědecké konference a symposia. Všechny akce Čs. biologické společnosti znamenaly příležitost pro pracovníky v biologicky orientovaném výzkumu ke vzájemným setkáním, výměně poznatků, zkušeností a k prezentaci svých výsledků. Byly také významným přínosem pro propagaci nových poznatků výzkumu základního i aplikovaného.

1. Přínos aktivity společnosti pro rozvoj vědy

Značná část aktivity Čs. biologické společnosti byla v uplynulém roce zaměřena na organizaci čtyř symposií s mezinárodní účastí: „**XVI. Biologické dny**“, 5.-7.9.2001 v Olomouci uspořádal hlavní výbor Čs. biologické společnosti ve spolupráci s pobočkou v Olomouci a Společností pro buněčnou biologii, **seminář „Aktuální problémy buněčné terapie“**, 11. 12.6.2001 v Praze uspořádala pobočka v Praze, „**34. výroční konference cytogenetické sekce**“, 20.-21.9.2001 v Praze uspořádala cytogenetická sekce a konferenci „**Buňky III**“ 17.-19.9.2001 v Českých Budějovicích uspořádal hlavní výbor Čs. biologické společnosti ve spolupráci se Společností pro buněčnou biologii a Jihočeskou univerzitou.

Hlavní výbor Čs. biologické společnosti zahájil cyklus odborných seminářů pro zvané účastníky, který bude pořádán 2x do roka. První **seminář „Spor o Darwina??“** se uskutečnil 14.11.2001 na lékařské fakultě MU v Brně za účasti 50 vědeckých pracovníků z České i Slovenské republiky a doznal velice kladného hodnocení vědecké veřejnosti. Jednání se stalo jistým dokladem toho, že současná moderní věda má nadále charakter „dobrodružství poznání“. Hlavní výbor má záměr uspořádat v blízké době další semináře tohoto druhu o otázkách vzniku života, o koncepci, náplni a potřebách výuky biologie na středních školách a k problému, nakolik je dění v lidské společnosti determinováno biologicky.

2. Vědecká aktivita

Čs. biologická společnost rozvíjela svou aktivitu v uplynulém roce v 6 pobočkách a 9 celostátních sekcích.

Pobočky

Pobočka v Praze se podílela na přípravě konference **Skelet 2001**. Kromě toho zorganizovala dva semináře, z toho jeden s mezinárodní účastí 12.6. a 7.9.2001 v Praze. Byly zaměřené na otázky buněčné terapie a na aktuální problematiku klonování. Akcí se zúčastnilo 100 vědeckých pracovníků. Semináře poskytly možnost kontaktu zájemců o tento nový perspektivní obor (Praha, Brno, Liběchov, Hradec Králové) a umožnily kontakt se zahraničními specialisty. Pro vysoký ohlas seminářů bude pražská pobočka v tomto typu seminářů pokračovat i nadále.

Pobočka v Brně byla spolupořadatelem konference „**III. Moravský morfologický den**“ 19.9.2001 v Brně za účasti 44 posluchačů, z toho 14 ze Slovenska. Prezentováno bylo 13 ústních sdělení a 33 posterů. Pobočka zorganizovala **13 přednáškových odpolední** s průměrnou účastí 38 posluchačů. Odborná náplň schůzí byla zajišťována pobočkou, eventuálně ve spolupráci s jinými odbornými společnostmi -

Českou anatomickou společností, Českou histochemickou a cytochemickou společností, Českou společností pro elektronovou mikroskopii a vysokých škol v Brně. Na dvou schůzích vystoupili zahraniční hosté - prof. Reichelt, prof. Sharpe. Na dvou schůzích bylo vzpomenuo životních jubileí - prof. Páče a doc. Zechmeistera.

Pobočka v Olomouci zorganizovala společně s hlavním výborem Čs. biologické společnosti a Společností pro buněčnou biologii (sekce Čs. biologické společnosti) „**XVI. Biologické dny**“ 5. - 7.9.2001 v Olomouci. Organizátoři se tentokrát rozhodli dát prostor jednotlivým odborným sekcím společnosti, a tak se po tři dny zabývali účastníci konference aktuálními tématy z molekulární a buněčné biologie. Biologické dny se konaly pod záštitou rektorky Univerzity Palackého prof. Mačákové a děkana lékařské fakulty UP. XVI. Biologických dnů se účastnilo 146 vědeckých pracovníků, z toho 15 ze Slovenska. Odeznely 4 plenární přednášky, 23 úvodní referáty v symposiích, 48 krátkých sdělení a bylo vystaveno 50 posterů. Dále pobočka uspořádala jednu přednáškovou schůzi - MUDr. M. Raclavský: „Zkušenosti ze studijního pobytu v Japonsku“ 23.2.2001 za účasti 16 členů společnosti a studentů.

Pobočka v Hradci Králové uspořádala **5 přednášek** s průměrnou účastí 30 posluchačů.

Celostátní sekce

Cytogenetická sekce uspořádala „**34. výroční konferenci cytogenetické sekce**“ s mezinárodní účastí ve dnech 20. - 21.9.2001 v Praze. Účastnilo se 100 zájemců pracujících v klinické, onkologické, experimentální, rostlinné i živočišné cytogenetice, kteří se zabývali novými trendy v molekulární cytogenetice. Odeznělo zde 34 odborných referátů a proběhla diskuse a užitečná a přátelská jednání v kuloárech. Sekce uskutečnila jeden seminář o prenatálním poradenství 15.11.2001 v Brně za účasti 80 posluchačů. Cytogenetická sekce byla přijata v letošním roce za kolektivního člena Evropské asociace cytogenetických společností.

Společnost pro mutagenезi zevním prostředím v minulém roce uskutečnila „**24. Pracovní dny**“ 9. - 11.5.2001 v Brně za účasti 70 posluchačů. Dále sekce uspořádala 2 semináře, na jaře v Praze, na podzim v Olomouci, průměrná účast 18 posluchačů.

Pedagogická sekce zorganizovala půldenní **setkání vědeckých pracovníků v rámci XVI. Biologických dnů** v září 5.9.2001 v Olomouci. Několik pracovníků sekce se účastnilo 14.11.2001 semináře hlavního výboru „Spor o Darwina?“

Společnost pro buněčnou biologii v minulém roce pořádala svůj tradiční již „**IX. Cytoskeletální klub**“ ve Vranovské Vsi 25. - 27.4.2001. Konference se zúčastnilo 49 odborných pracovníků, kteří prezentovali 15 přednášek a 12 posterů. V průběhu konference se uskutečnila schůze výboru Společnosti pro buněčnou biologii. Společnost buněčné biologie byla hlavním pořadatelem „Buňky III“ 17. - 19.9.2001 v Českých Budějovicích. Kongresu se zúčastnilo 130 pracovníků a v 6 symposiích bylo předneseno 37 přednášek a prezentováno 47 posterů. V rámci XVI. Biologických dnů 5. - 7.9.2001, kterých byla Společnost spolupřadatelem organizovala **symposium „Programovaná buněčná smrt“**, kde odeznělo 5 plenárních přednášek a 16 krátkých sdělení. Jednání se účastnilo 80 posluchačů.

Biofyzikální sekce se v roce 2001 podílela na pořádání konference „**Biophysics of Genom and its Interaction**“ 3. - 6.10.2001. Konference se zúčastnilo 70 vědeckých pracovníků. Dále sekce v průběhu roku pořádala **6 přednášek** pro studenty Masarykovy univerzity s průměrnou účastí 20 posluchačů a na Biofyzikálním ústavu AV ČR uspořádala **4 odborné semináře** s průměrnou účastí 18 posluchačů.

Dále se biofyzikální sekce v minulém roce podílela na národním setkání rostlinných fyziologů - „**IX. dneh rostlinné fyziologie**“ konané v září 2001 v Českých Budějovicích, účastnilo se 22 členů sekce. Dále členové sekce byli přítomni na **kryosetkání v Edinburghu** včetně účasti **na zasedání Society for Low Temperature Biology**. Člen sekce Dr. Faltýn předsedal „VIII. Bienálnímu kongresu ECCP“, který se konal ve dnech 30.4. - 2.5.2001 v Praze. Členové sekce se rovněž účastnili „Evropského kryochirurgického kongresu“ v Lisabonu v březnu 2001, „20. kongresu Egyptských chirurgů“ 13. - 15.2.2001 v Káhiře a účastnili se doškolovacích dnů (kryochirurgie) 20. - 22.6.2001 v Gdaňsku.

3. Ediční činnost

Jako každoročně se i v minulém roce ediční činnost uskutečňovala formou interních tisků pro vnitřní potřebu společnosti.

2 čísla Zpravodaje Čs. biologické společnosti vydal hlavní výbor.

Sborník z „IX. Cytoskeletálního klubu“ - vydala Společnost pro buněčnou biologii.

Sborník z „XVI. Biologických dnů“ - vydala pobočka v Olomouci.

Sborník z „34. konference cytogenetické sekce“ - vydala cytogenetická sekce.

Sborník z konference „Buňky III“ - vydali Čs. biologická společnost, Entomologický ústav AV ČR, Fakulta zdravotních a sociálních studií a Česká společnost pro biochemii a molekulární biologii. Editor J. Berger, 244 s., Kopp Publ., České Budějovice 2001, ISBN 80-7232-154-4.

Sborník z „24. pracovních dnů“ - vydala Společnost pro mutagenезi zevním prostředím.

Pobočka v Brně publikovala v časopisu Scripta Medica podrobnou zprávu o činnosti s přehledem programu svých pravidelných schůzí a abstrakty přednesených odborných sdělení během roku 2000 (Scripta Medica 74 (2) 115-136) a během roku 2001 (Scripta Medica 74 (6)).

4. Výhled na rok 2002

„**XVII. Biologické dny**“, 23.-25. 9.2002, Brno, hlavní výbor.

2 semináře pro zvané účastníky, jaro a podzim 2002, Brno, Hlavní výbor.

„**Konference Buňky IV**“, 9.-11.9.2002, České Budějovice, Společnost pro buněčnou biologii.

„**Výroční zasedání cytogenetické sekce s mezinárodní účastí**“, 26.-27.9.2002, Praha, cytogenetická sekce.

„**25. pracovní dny Společnosti pro mutagenезi v zevním prostředí**“, 22.-24.5.2002, Brno, Společnost pro mutagenезi v zevním prostředí.

„**Seminář Moravsko-slezské dny hygieny práce a pracovního lékařství**“, 22.-24.10.2002, Darkov, Společnost pro mutagenезi v zevním prostředí a ostravská pobočka.

Konference „Cryopreservation and Safe Keeping of Cells and Tissues“, 13.-15.5.2002, Hradec Králové, sekce pro biologii nízkých teplot.

Konference „X. Cytoskeletální klub“, březen 2002, Vranovská Ves, Společnost pro buněčnou biologii.

Seminář „Kmenové buňky“, květen 2002, Brno, Společnost pro buněčnou biologii.

2 jednodenní semináře pedagogické sekce, zabývající se novými poznatky v biologii a pedagogicko-metodickou problematikou, duben, listopad 2002, Brno.

Pravidelné přednáškové večery 1x měsíčně v r.2002, Brno, brněnská pobočka.

Semináře a přednášky v průběhu roku 2002, biofyzikální sekce.

5. Organizační a administrativní činnost

V uplynulém roce se hlavní výbor Čs. biologické společnosti sešel 31.1.2001, 5.9.2001 a předsednictvo se sešlo několikrát podle potřeby.

V roce 2001 byla přijata cytogenetická sekce za kolektivního člena do Evropské cytogenetické asociace, faktura byla postoupena v květnu loňského roku Radě vědeckých společností k proplacení.

V minulém roce doznala změnu ve vedení ostravská pobočka. Její dlouholetý předseda MUDr. Blahoslav Hejda zemřel. Předsedou pobočky se stal Prof. MUDr. Lubomír Dobiáš, DrSc. ze Zdravotní a sociální vysoké školy v Ostravě.

Změnou prošlo i vedení Společnosti pro mutagenезu zevním prostředím. Předsedou byl zvolen doc. MVDr. Jiří Rubeš, CSc. z VÚ veterinárního lékařství v Brně.

6. Statistické údaje a závěr

V Čs. biologické společnosti pracuje 6 poboček v České republice, kde jsou členové zastoupeni takto: pobočka v Praze 552 členů, pobočka v Brně 310, pobočka v Olomouci 73 členů, pobočka v Hradci Králové 63 členů, pobočka v Ostravě 33 členů, pobočka v Pardubicích 14 členů, slovenských vědeckých pracovníků je v Čs. biologické společnosti zaregistrováno 310.

Při hlavním výboru Čs. biologické společnosti pracuje 9 odborných sekcí: sekce cytogenetická 174 členů, sekce evoluční biologie 22, Společnost pro mutagenезu zevním prostředím 111, pedagogická sekce 70, sekce pro kryobiologii 85, Česká společnost pro ultrazvuk v biologii a lékařství 126 členů, sekce reprodukční biologie 73 členů, Společnost pro buněčnou biologii 168 členů, sekce biofyzikální 126 členů.

Celkem je v Čs. biologické společnosti registrováno 1331 členů.

V Čs. biologické společnosti bylo uspořádáno v roce 2001 57 akcí s účastí 1726 vědeckých pracovníků.

Prof. MUDr. Roman Janisch, DrSc.
vědecký tajemník